

Renforsutredningens förslag för att underlätta lagliga alternativ samt pågående arbeten beträffande ”orphan works”

Johan Axhamn

**Ämnessakkunnig Justitiedepartementet,
Utredningssekreterare Ds 2007:29**

- **Renforsutredningens förslag för att underlätta för lagliga alternativ**
- **Pågående arbeten beträffande Orphan Works**

Renforsutredningens förslag för att underlätta lagliga alternativ

Renforsutredningen

- **Musik och film på Internet – hot eller möjlighet?**
 - Ds 2007:29
- **Augusti 2006 – september 2007**
- **”Redovisa utvecklingen, samt överväga och föreslå åtgärder när det gäller vissa upphovsrättsliga frågor på Internet. Utredaren ska särskilt överväga åtgärder för att stimulera utvecklingen av konsumentvänliga, lagliga alternativ för tillgång till framför allt musik och film på Internet.”**

Renforsutredningen

- **”Lagliga” alternativ**
 - (Bredbandsavgift?)
- **Information om upphovsrätten**
- **Konsumentskydd**
- **Utökad möjlighet till vitesföreläggande mot mellanhänder i vissa fall**
- **Branschsamtal**

”Inte på något område kan ens mycket effektiva och kraftfulla sanktioner, eller andra rättsliga åtgärder, ensamma leda till att olagliga aktiviteter på ett visst område helt upphör.”

Lagliga alternativ

- Användarvänlighet
- Brett utbud
- Betalningsmodeller (pris..?)
- (Utformningen av) tekniska skydd
- Visningsfönster

”Internet har.. medfört att nya konsumtionsmönster har uppstått hos användarna. Den utbredda förekomsten av olovlig fildelning innebär att det finns en stor efterfrågan på musik och film över nätet. Det finns en tydlig efterfrågan på bredd och aktualitet i utbudet samt på användarvänlighet.”

Information om upphovsrätten

”Kunskapen hos allmänheten om vad upphovsrätten innebär (vad är tillåtet och vad är otillåtet?) och vilka funktioner den fyller bör förbättras. Ansvaret för detta åvilar både branschens aktörer och det allmänna.”

Konsumentskydd

”De avtalsvillkor som tillämpas av nättjänsterna är ofta obalanserade och otydliga och står i flera avseenden i strid med de principer som tillämpas vid konsumentavtal.”

- **Den centrala civilrättsliga konsumentskyddslagstiftningen (konsumentköplagen och konsumenttjänstlagen) är inte tillämplig på handel med digitala produkter, när produkterna levereras elektroniskt.**
 - Ds 2008:55
 - Inte Konsumenttjänstlagen, däremot möjligen Konsumentköplagen eller särskild lagstiftning
 - Ds 2009:13
 - Konsumentköplagen görs med vissa ändringar tillämplig på avtalsypen ”köp av nätvara” (oavsett om det handlar om permanent nedladdning eller streaming)
- **Ångerrätten i distansavtalslagen?**

Branschsamtal för att främja den lagliga spridningen av upphovsrättsskyddat material via Internet

- Sommar – höst 2008

Utökad möjlighet till vitesförläggande mot mellanhänder i vissa fall (I)

- **Omfattande intrång i de rättigheter som upphovsrättslagen ger måste ses som ett betydande hinder för investeringsviljan i, och utvecklingen av, de lagliga nättjänsterna.**
- **Internetleverantörerna har som tillhandahållare av abonnemang en central roll för möjligheterna att beivra olovlig fildelning och nedladdning.**

Utökad möjlighet till vitesföreläggande mot mellanhänder i vissa fall (II)

- **Direkt begår eller medverkar (i objektiv mening) till intrång?**
- **Artikel 8.3 och ingresspunkt 59 i Direktiv 2001/29/EG**
 - ”Medlemsstaterna skall se till att rättsinnehavare har möjlighet att begära ett föreläggande gentemot mellanhänder vars tjänster utnyttjas av en tredje part för att begå intrång i en upphovsrätt eller närstående rättighet.”
- **Förslag om möjlighet till vitesföreläggande mot mellanhänder som inte ens i objektiv mening medverkar till ett intrång**

Utökad möjlighet till vitesförläggande mot mellanhänder i vissa fall (II)

- Förslaget ogillat av regeringen
 - Prop. 2008/09:67

- Senare rättspraxis..?

Renforsutredningen

- **”Lagliga” alternativ**
- **Information om upphovsrätten**
- **Konsumentskydd**
- **Utökad möjlighet till vitesföreläggande mot mellanhänder i vissa fall**
- **Branschsamtal**

”Inte på något område kan ens mycket effektiva och kraftfulla sanktioner, eller andra rättsliga åtgärder, ensamma leda till att olagliga aktiviteter på ett visst område helt upphör.”

Pågående arbeten beträffande Orphan Works

Pågående arbeten beträffande Orphan Works (I)

- **Verk som är upphovsrättsligt skyddade, men där rättighetshavaren inte kan identifieras eller lokaliseras**
 - Ingen etablerad definition
- **Särskilda problem för t.ex. arkiv, museum och bibliotek**
 - digitalisering och tillgängliggörande
 - ”collective memory, ”cultural heritage”
- **Även intresse från kommersiella aktörer**

Pågående arbeten beträffande Orphan Works (II)

- Hur stort är problemet?

Pågående arbeten beträffande Orphan Works (III)

- **Utrymme för lagstiftningsåtgärder?**
 - inskränkning?
 - tvångslicens?
 - (artiklar 5.2.c och 5.3.n i Direktiv 2001/29/EG)

- avtalslicens?

Pågående arbeten beträffande Orphan Works (IV)

– Diskussioner på EU-nivå

- i2010: Digital Libraries
 - HLG
- KOM: Grönbok om upphovsrätten i kunskapssamhället
- KOM: Meddelande om upphovsrätten i kunskapssamhället (Okt-09)

- KOM: Hearing i Bryssel Oktober 2009
- SE ORDF /EU-P: Workshop Bryssel November 2009

– Diskussioner i vissa EU MS

- SE: tilläggsdirektiv till upphovsrättsutredningen
- DE: Avtal om okända exploateringsformer
- UK: Gower-rapporten
- DA: Avtalslicens
- HU: Offentligt organ

- **[johan.axhamn \(a\) justice.ministry.se](mailto:johan.axhamn@justice.ministry.se)**

